

GYERMEKFOGÁSZAT

szakvizsga megszerzésének követelményrendszere*

Ismerni kell:

- a gyermekfogászat, mint specialitás orvosi terület összefüggéseit a fogágybetegségekkel és a fogazati anomáliákkal
- epidemiológiai vizsgálatok szervezése, regisztrálása, értékelése
- ergonómia a gyermekfogászatban. Racionális munkaszervezés a gyermekfogászati rendelőben.
- a caries keletkezése, caries elméletek, caries indexek
- a fogak fejlődése, áttörése, anatómiája
- a kemény fogszövetek szerkezete, élettani tulajdonságai, gyakorlati vonatkozások
- a tejfogak fejlődési és áttörési rendellenességei
- a maradófogak fejlődési rendellenességei. Számbeli eltérések.
- a fogváltás mechanizmusa, fiziológiás és patológiás jelenségek a fogváltásban
- a legfontosabb általános oxológiai ismeretek
- gyermekpszichológiai alapismeretek. Félelemérzés leküzdése, bizalomteljes légkör megteremtése, compliance, páciens-orvos, páciens-asszisztens kapcsolat.
- lokális és általános érzéstelenítés különböző formái
- premedikáció, postmedikáció
- a gyermekfogászatban alkalmazott legfontosabb gyógyszerek farmakológiája. Antibiotikumok. Kemoterápiás szerek.
- általános betegségek szájtünetei
- gyermekkori szív és keringési betegségek
- a vérképzés betegségei, ezek gyermekfogászati jelentősége
- gyermekkori fertőző betegségek, bőrbetegségek gyermekfogászati vonatkozásai
- leggyakoribb gyermekkori szindrómák, endokrinopátiák, fejlődési rendellenességek
- az orr és melléküregei, a tonsillák és a garat akut gyulladásai
- a külső hallójárat és a középfül akut és krónikus gyulladásai
- a legfontosabb beszédzavarok ismerete, gyermekfogászati jelentősége, együttműködés a logopédussal
- a fogazati rendellenességek occlusio diagnosztikája, Angle diagnosztikai rendszere
- parafunkciók, rossz szokások felismerése
- a korai tejfog extractio okozta anomáliák. A készülékes kezelés lehetőségei.
- fogazati rendellenességek felismerése a tejfogazatban (nyitott harapás, mesialharapás, kereszt harapás)
- általános fogazati rendellenességek korai felismerése a vegyes fogazatban (fogívszűkület, nyitott harapás, mélyharapás)
- lokális fogazati rendellenességek korai felismerése a vegyesfogazatban (diastema medianum, kereszt harapás, számfeletti fogak, csírahiány, retenció, önálló szemfog ektópia)
- a pitvarlemez alkalmazása, hatásmechanizmusa
- a ferdesík alkalmazása, hatásmechanizmusa
- a tejfogpersistentia, Hotz szisztémás extractiós rendszere
- maradó fogak extractiója és a fogazati rendellenességek

Ismerni és alkalmazni kell:

- a lokális anesztézia, komplikációk és azok ellátása

- általános érzéstelenítés. Ambulans narkózis.
- gyermekfogászati radiológia
- fogsebészet a gyermekfogászatban. Frenulektómia, számfeletti fog eltávolítása.
- ajakruptura sebészi ellátása. Vérzéscsillapítás.
- a ranula és az ajak retenciós cystáinak terápiája
- fogágybetegségek a gyermekfogászati gyakorlatban és azok kezelési módszerei
- száj- és szájnyálkahártya betegségek felismerése és ellátása
- fogpótlások készítésének indikációi. A protetikai prevenció elveinek érvényesülése gyermekkorban.
- a tejfogak baleseti sérülései, előfordulás, ellátás, következmények
- a maradófogak baleseti sérülései, előfordulás, komplex ellátás
- rendszerbetegségben szenvedő gyermekek kezelése (szív-keringési, vérképzőrendszeri, leukémia, diabetes)
- a tejfogazat szuvasodása, ellátási lehetőségek
- a tejfogszuvasodások következményes betegségeinek ellátása
- a tej- és maradófogazat szuvasodásának összefüggései az ellátás szempontjából
- a maradófogazat szuvasodása, az ellátás lehetőségei
- preparálás tejfogak és fiatal maradófogak esetében
- modern tömőanyagok a gyermekfogászati gyakorlatban
- a tej és fiatal maradófogak gyökérkezelése. Az apexifikáció kérdése.
- a tejfogextractio indikáció, kontraindikáció. Komplikációk tejfog eltávolításakor.
- fogászati góc a gyermekkorban. Fogeredetű cysták.
- súlyos fogeredetű gyulladások, a fekvőbeteg ellátásra utalás indikációi.
- parafunkciók (aetiológia, osztályozás, a megelőzés és a therapia lehetőségei)
- a gyermekfogászati komplex profilaxis alappillérei
- a caries profilaxis mai állása. Táplálkozás. A cukorpótlók jelentősége.
- a fluorid profilaxis egyéni és kollektív módszerei
- a lokális fluorid profilaxis. Barázdazárás.
- a fogászati gondozás fogalma, megszervezésének lehetőségei
- szájhygiénia
- fogászati egészségnevelés a gyermekek, fiatalok és nevelőik körében. Az egészségnevelés szervezeti felépítése hazánkban.
- a csoportos kezelések megszervezése, a közoktatással történő együttműködés
- a fogbetegségek szempontjából különösen veszélyeztetett gyermekek fogászati gondozásának megszervezése
- a gyermekkorai parodontopathiák megelőzésének lehetőségei
- a fogazat fejlődésének folyamatos ellenőrzése, a fejlődési rendellenességek korai felismerésének jelentősége

Jártasság szintjén kivitelezze:

- a gyermek- fog és szájbetegségeinek valamint a fogazati rendellenességeknek gyakorlati diagnosztizálását
- a kezelési terv elkészítését, ismernie és tudnia kell kivitelezni az összes gyermekfogászati kezelési módszert
- tudnia kell megszervezni a szisztémás ellátást és az akut beavatkozásokat
- a gyakorlatban alkalmaznia kell a gyermekfogászati prevenció módszereit (motiváció: táplálkozási szokások, szájhygiénia, fluorid profilaxis, gondozás)

- tudnia kell alkalmazni a premedikációt, postmedikációt, egyéb gyógyszerek, antibiotikumok adásának indikációit és kontraindikációit
- tudnia kell megszervezni a gyermekfogászati kezelés ergonomiáját
- gyakorlati oxyologiai készséggel kell rendelkeznie
- tudnia kell epidemiológiai vizsgálatokat szervezni és végezni
- jártasnak kell lenni a kezelések dokumentációjában
- kezelni kell tudnia a kisfokú fogazati rendellenességeket, ezek fogszabályozási kezelési módszereinek ismeretében

Elvégzendő beavatkozások

Beavatkozás	eset szám
Gyermekfogászati prevenciók módszerei:	
• motiválás, instruálás, táplálkozási tanácsok	1000
• lokális fluoridkezelés	300
• barázdazárás	200
• depurálás	100
Szuvasodás és ellátása:	
• tejfog: elcsiszolás, ecsetelés	100
• tömés (egy-ill. többfelszínű)	200
• maradófog: tömés: frontfog	50
• molaris, premolaris	250
Szuvasodás következményes betegségeinek ellátása:	
• tejfog: pulpotomia	50
• pulpectomia	
• „un.gyökértömés”	
• maradófog: gyökérkezelés (apexificatio)	10
• Rtg.diagnosztika	200
• gyógyszerrendelés	10
Fogsebészeti beavatkozások:	
• tejfog: extractio	100
• maradófog: extractio	10
• helyi érzéstelenítés	100
Fogpótlások alkalmazása a gyermekkorban:	
• tejfogazati időszakban: előre gyártott koronák	5
• helyfenntartó	3
• maradó fogazatban: fix pótlás	5
• kivehető pótlás	2
Baleseti sérülések, ellátás:	
• tejfog (luxatio, intrusio)	5
• maradófog (fractura coronae,	10
• fractura radialis, luxatio)	
Szájbetegségek kezelése:	50
(gingivitis, juv.parodontitis, szájbetegségek, vírus-, gombás fertőzések)	

*A kiegészítő szaktárgyak (Dentoalveolaris sebészet, Fogszabályozás, Konzerváló fogászat és Fogpótlástan, Parodontológia) követelmény rendszerét meghatározott elméleti és gyakorlati teljesítmények szerint a közös törzsképzés tematika tartalmazza.

A törzsképzés szakismereti blokkjai

KONZERVÁLÓ FOGÁSZATI és FOGPÓTLÁSTANI BLOKK

(három hónap)

Konzerváló fogászat és endodoncia

Ismerni kell:

- a fogak anatómiája; a caries előfordulása, etiológiája, prevenciója, gyakorisága; a restauratív fogászat eszközei, anyagai; kavitások alakítása direkt és indirekt tömésekhez; amalgám- ill. esztétikus tömések készítése, fémbetétek, műanyagbetétek, porcelán betétek, öncélú fém- ill. esztétikus koronák készítése.
- a fogbél anatómiája, szövet- és fejlődéstan; a fogbél és a periapikális tér pathológiája; a caries és következményes betegségeinek diagnosztikája; endodontiai eszközök és anyagok; gyökércsatorna bemeneti nyílás preparálása, a csatornahossz meghatározása; a gyökércsatorna tágítása, tisztítása, tömése; gyökértömött fogak rekonstrukciója; a gyökérkezelés szövődményei és azok felszámolása; fogfehérítés; endodontiai mikrosebészet; endodontiai kórképek differenciált diagnózisa.
- fogászati anamnézis, diagnózis, kezelési tervkészítés, izolálás, a fogászati radiológia szerepe és jelentősége a konzerváló fogászatban és az endodontiában.
- a penzumban szereplő betegekkel kapcsolatos kezelési tervnek, a kezelés előrehaladásának, valamint elvégzett kezelés értékelésének megbeszélése.

El kell végezni, és teljes körűen dokumentálni:

- 80 fog cariológiai ellátása, ebből (35 egy felszínű, 35 két felszínű, 10 három felszínű, valamint korona rekonstrukció, inlay, illetve onlay (3 kompozit, 2 fém és/vagy kerámia).
- 20 fog endodonciai ellátása, ebből legalább 8 többgyökerű.

Ellenőrzés formája: részvizsga (teljes körűen dokumentált esetek bemutatása, konzílium formájában).

Fogpótlástan

Ismerni kell:

- az egészséges rágóapparátus funkcionális anatómiája, különös tekintettel az állkapocsizület és a fogazat morfológiájára; az állkapocs felső állcsonthoz

PARODONTOLÓGIAI BLOKK

(három hónap)

Parodontológia

Ismerni kell:

- a fogágy anatómiája. A fogakon képződő depozítumok. A fogágybetegség etiológiája (mikroorganizmusok helyi és általános tényezők). A fogágybetegség patomechanizmusa és progressziója.
- a gingivitis tünetei és klinikai formái. A parodontitis tünetei és klinikai formái.
- anamnézis (általános betegségek fennállása vagy gyanúja esetén konzultáció a beteg kezelőorvosával). Általános betegségek és fogágybetegség, gyógyszerek és fogágybetegség. Klinikai betegevizsgálat.
- radiológia és más modern diagnosztikai eljárások.
- diagnózis, terápiás javaslat és prognóziskészítés. Kezelési terv készítése, beutalás szakrendelésre. Általános betegségben szenvedők fogágybetegségének kezelése.
- a betegek instruálása és motiválása. Szájhygiénés eszközök és módszerek.
- a depurálás és polírozás eszközei és karbantartásuk.
- a plakk - kontroll mechanikus és kémiai módjai.
- a gingivitis és a parodontitis kezelése.
- a parodontológia határterületi vonatkozásai (konzerváló fogászat, endodontia, protetika, gyermekfogászat, fogszabályozás, szájnyálkahártya betegségek, szájsebészet, implantológia). Parodontológiai gondozás.

El kell végezni, és teljes körűen dokumentálni:

minden páciens esetében (60 fő)

- anamnézis, betegevizsgálat, diagnózis, kezelési terv, prognózis.
- motiválás és szájhygiénés instrukciók.
- supra- és szubgingivális depurálás, polírozás; plakk retenciós tényezők eliminálása.
- akut fogágybetegségek ellátása, min. 5 eset.
- zárt kürett végzése min. 10 fog esetén.
- 3 db papillectomia.
- 3 db korona hosszabbítás.
- 3 db gingivectomia; kavítás felszabadítás céljából.

Szájnyálkahártya betegségek

Ismerni kell:

- betegevizsgálat, diagnózis, terápiás javaslat.
- fizikai, kémiai és iatrogén ártalmak.
- fertőző betegségek, vírusos betegségek, gombás betegségek.
- ajakbetegségek, nyelvbetegségek.
- immunológiai kórképek, allergiás bőr- és szájbetegségek, recidiváló szájfekélyek.
- szervrendszerek és szervek betegségének szájtünetei, haematológiai betegségek szájtünetei.
- jóindulatú daganatok és cysták, a szájüreg praecancerosus elváltozásai, állapotai és laesioi, a stomato-onkológiai elváltozások etiológiájával, megelőzésével és kezelésével kapcsolatos tudnivalók.

- szisztémás betegségek szájtüneteinek ismerete.

El kell végezni, és teljes körűen dokumentálni:

minden páciens esetében (40 fő)

- anamnézis felvétel, betegvizsgálat, diagnózis felállítás, kezelési terv és a gyógyulás követése.

Ellenőrzés formája: részvizsga (teljes körűen dokumentált esetek bemutatása, konzílium formájában).

DENTOALVEOLÁRIS SEBÉSZETI BLOKK

(három hónap)

Ismerni kell:

- fogak, gyökerek eltávolítása, fogak megtartó kezelésének sebészi módszerei.
- áttörésben visszamaradt fogak sebészi ellátása (impaktált, retineált fogak).
- a maxillofaciális tájék cystái, és gyulladásai.
- a preprotetikai sebészet lehetőségei és határai, az implantológia kérdései és sebészi vonatkozásai.
- maxillofaciális traumatológia, nyálmirigybetegségek, a szájüreg és az arc neurológiai vonatkozásai.
- maxillofaciális daganatok és komplex kezelésük, nyaki terimék differenciáldiagnosztikája.
- a rehabilitáció helye a maxillofaciális daganatok komplex terápiájában.
- az ajak- és szájpadhasadék sebészete, a gyermekfogászat és a fogszabályozás helye a komplex terápiában.
- a dysgnathiák sebészi kezelése, orthodontiai sebészeti alapfogalmak.
- a temporomandibularis ízület betegségei.
- nyálmirigybetegségek felismerése, tennivalók.
- fejlődési rendellenességek (alapfogalmak).
- szájüregi daganatok felismerése, a betegek irányítása, tennivalók elméletben.

El kell végezni, és teljes körűen dokumentálni:

- 30 db fogeltávolítás (fogóval, emelővel, feltárásban).
- 3 db gyökércsúcs amputáció.
- 4 db impactált és /vagy retineált fog ellátása.
- 3 db cystectomy.
- gyulladásos esetek kezelése, antibiotikum terápia.
- antrooralis fistula zárás (legalább 1 eset).

Ellenőrzés formája: részvizsga (teljes körűen dokumentált esetek bemutatása, konzílium formájában).

FOGSZABÁLYOZÁSI BLOKK

(három hónap)

Ismerni kell:

- a fogszabályozási diagnosztikában: a fogazati anomáliák diagnosztikai módszerei: okklúziós diagnosztika, indexek, OP és teleröntgen diagnózis általános alapelvei.
- fogszabályozási kezelési módszerek: a rögzített és kivehető készülékek mechanizmusa, preprotetikai, parodontológiai-orthodontiai, sebészi-orthodontiai módszerek általános alapelvei.
- interceptív korai orthodontiai kezelések: a megállító és megelőző kezelési módszerek általános alapelvei.
- minden páciens esetében: klinikai orthodontiai vizsgálat végzése, az anomáliák kiszűrése.

El kell végezni, és teljes körűen dokumentálni:

- 100 páciens vizsgálatát.
- 15 okklúziós diagnosztika és index mérése gipszmodellen, a mérés eredménye és a vélemény írásban.
- 10 teleröntgen kiértékelés (3 bázisszög, SNA, SNB), a mérés eredménye és a vélemény írásban.
- 5 OP kiértékelés, a mérés eredménye és a vélemény írásban.
- 5 egyszerű lemez tervezése, szájba helyezése.

Ellenőrzés formája: részvizsga (teljes körűen dokumentált esetek bemutatása, konzílium formájában).

GYERMEKFOGÁSZATI BLOKK

(három hónap)

Ismerni kell:

- a fogak fejlődése, fogváltás, epidemiológia, a caries keletkezése, caries indexek, ergonómia a gyermekfogászatban, gyermekpszichológia.
- betegvizsgálat és módszerei, anamnézis, diagnóziskészítés, veszélyeztetettek kiszűrése, kezelési terv.
- gyógyszerek alkalmazása a gyermekfogászatban, premedikáció, ambuláns narkózis.
- gyermekfogászati therápia: speciális szempontok a tej- és a maradó fogak konzerváló kezelésében.
- a gyermekfogászatban használt tömőanyagok.
- a tejfogak és a fiatal maradó fogak endodontiai ellátása, gyermekkori szájsebészeti beavatkozások, akut esetek ellátása, röntgenológia a gyermekfogászatban.
- gyermekfogászati profilaxis: motiválás és instruálás, szájhygiéna, fluorid profilaxis, táplálkozási szokások, gondozás.
- minden beteg esetében: motiválás, szájhygiénés instrukciók, táplálkozási tanácsok, depurálás, polírozás, helyi fluorid alkalmazás, helyreállító kezelés (tömések).

El kell végezni, és teljes körűen dokumentálni:

- 100 páciens vizsgálata.
- 25 tejfog cariológiai ellátása.
- 10 barázdazárás.
- 10 tejfog endodontiai ellátása.
- 5 maradó fog endodontiai ellátása.
- 10 akut eset ellátása (sérült fog, periostitis, abscessus).
- a magas caries-aktivitású gyermekek fogászati prevenciója, gondozása.